

**Tedariki vesaiti nakliye komisyonlarının sureti teşkili
hakkındaki kanunu tadil edici ¹/₄₅₀ numaralı kanun lâyihası
ve Millî Müdafaa, Dahiliye ve Bütçe Encümenleri
mazbataları**

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Müdürlüğü

Şube 1

Sayı ⁶/₁₇₁₈

25-4-929

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Tedariki vesaiti nakliye komisyonlarının sureti teşkili hakkındaki 703 numaralı kanunu tadilen Millî Müdafaa vekâletince hazırlanan ve İcra vekilleri Heyetinin 24 / 4 / 929 tarihli içtimarında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesiyile birlikte takdim kılındı.

Muktazasının ifasına ve neticesinin iş'arına müsaade buyrulmasını rica ederim efendim.

Başvekil

İsmet

Esbabı mucibe layihası

Malumu alileridir ki 21-2 kânun -341 tarih ve 703 numaralı kanuna nazaran vilayet ve kaza merkezlerle İstanbulda her dairei belediye müteşekkil tedariki vesaiti nakliye komisyonları meclisi belediye azasından bir zatın riyasetinde olmak ve askerlik şubesi olan mahallerde şubeden bir zabıt ve şube olmayan kazalarda jandarma zabiti, askerî veya mülkiyeden bir baytar ile mülkiye kadrosu dahilindeki bir zata ilâvei memuriyet olarak kâtiplik tahmil edilen bir kâtipten teşekkül etmektedir. Halbuki belediye meclisinden reis olarak intihap ve bu vazifeyi fahrî olarak ifa etmesi lâzım gelen her hangi bir zat menafii zatiyesi olan ticaretini terk edemeyerek komisyonun içtimalarına nuntazaman devam edemediği gibi tahrir maksadiyle kuraya çıkmamakta ve bir çok mazeret serdiyle istifa ederek çekilmekte ve yahut mühim olan bu vazifeyi müdrük olarak hakkıyla ve vakıfane bir surett ifa edememektedir.

Komisyon kâtipleri ise 703 № kanunun tertibatı veçhile Dahiliye memurini muvazzafasından bir zata ilâvei memuriyet olarak gördürülüyor ki: vazifei asliyesini ihmal etmemek düşüncesi ekseriya galip gelerek komisyondaki vazifesini ihmale saik olmakta veya mahallî hükümet tarafından kâtip tedarikinde müşkülâta maruz kalınmaktadır.

Malumu samileridir ki tedariki vesaiti nakliye komisyonları hazaarda vesaiti nakliye, tahriri menabi kuvvei umumiyelerinin tanzimi ve seferberlik cetvellerindeki muayyen yüzde nisbeti dahilinde mubayaası iktiza eden vesaiti nakliyenin kura ve mahallata taksimi, eşhas yedindeki muayyan vesait için namına hazaardan celp puslası çıkarması ve bu puslaların vesaitin şahıstan şahsa intikaliyle tebdili 875 N. kanun mucibince her ay vukuatı takip ve vukuat sahiplerine kayıt vesikası vermek gibi mühim ve aynı zamanda mütemaadi vazife ile muvazzaf

olduklarından kâtiplerin müstakillen tayin ve istihdamı zarurî isede 406 komisyon için tayin edilecek kâtiblerin maaşatı hiç bir vekâlet bütçesine idhal edilmediğinden kâtip tayinine imkân görülemiyerek bu vazife bizzarur bir yazıcı neferi ile ifa olunacaktır.

Yakında vesaiti nakliye tahriri yapılacağı cihetle işbu muaddel kanunun bir an evvel tastikile kesbi kanuniyet etmesine müsaadei samileri arz ve istirham olunur.

T. B. M. M.

M. M. Encümeni

Karar 53

5 - 5 - 1929

Millî Müdafâ Encümeni mazbatası

YÜKSEK REİSLİĞE

Baş V. Celilenin 25 - 4 - 1929 tarih ve 1713 numaralı tezkeresile encümenimize havale buyrulan ve tedariki vesaiti nakliye komisyonlarının sureti teşekkülü hakkındaki 703 numaralı kanunu tadil eden lâyiha ve esbabı mucibesini M. M. Vekili Bf. nin huzurile tetkik ve müzakere edildi,

Tedariki vesaiti nakliye komisyonlarının vazifeleri memleketin emri müdafasına ehemmiyetle tealluku bulunan işleri ihtiva eylediğinden o vazifeleri görecek olanların fahrî ve ilâve memuriyet olarak değil vazifeyi asıl olarak benimsemiş müstakil ve daimî kimselerden bulunmasını icap ettirmektedir. Bundan maada komisyonların, şimdiye kadar olakeldiği üzere, kırtasiye defterler, ve diğer masarifin, belediyelerle idarei hususiyeler tarafından tedariki gibi gayri tabii ve intizamsız bir şeklin devamına ve bu yüzden maslahatın müteessir olmasına meydan verilmeyerek bu masrafların ve komisyonların diğer idare şubeleri gibi bir intizam ve tesanüt dairesinde vazife görmelerinin M. M. Vekâleti tarafından temini suretile esbabı mucibe mazbatasında dermian edilen mahzurların giderilmesi lâyhada derpiş edilmiştir.

Tedariki vesaiti nakliye komisyonlarında, halen mevcut komisyonlar adedi kadar yani (406) kâtip bulundurulması şayanı tercih isede bu miktar kâtip masarafının mühim bir yekûna baliğ olması sebebiyle bütçeye konamadığından, keyfiyetin halen temini mümkün değildir. Bu cihetle kâtiplik vazifesinin askerlik şubesi olan yerlerde şube yazıcı efradından bir, ve askerlik şubesi bulunmayan (106) kazada M. M. Vekâleti kadrosına ilâve olunan (106) yazıcı neferi en yakın askerlik şubelerinde bulunarak bu komisyonlarda vazifedar emsali gibi münhasiren aynı vazifeyle meşgul olurlar. Binaenaleyh lâyihanın esbabı mucibe mazbatasında dermian edilen mütealeat encümenimizce de varit ve birinci maddesinde (tensip edeceği bir maliye) cümlesinden sonra (ve mahallinde bulunduğu taktirde) ibaresinin, aynı maddenin (her komisyona ciheti askeriye-den daimî bir) cümlesinden sonra (kâtip veya efrattan bir) cümlesinin ilâvesi; ve ikinci maddenin de (Vali ve kaza kaymakamı hazır bulunmadığı surette komisyona askerlik dairesi veya şube reisi riyaset eder) şeklinde tasrihi ve diğer maddelerin de aynen kabulü muvafık görülmüş ve lâyihanın Heyeti Umumiyyenin nazarı tasvibine arzedilmesine karar verilmiştir efendim.

Âza	Âza	Âza	Kâ.	M. M.	Reis
A. Samih	Rasim	Diyaribekir	Bitlis	İstanbul	Namına İstanbul
		Kâzım	Muhiddin Nami	İhsan	İhsan
				Âza	Âza
				Abdülhak	H. Müfit

T. B. M. M.

Da. Encümeni

Karar № 20

Esas № $\frac{1}{460}$

27-V-1929

Dahiliye Encümeni mazbatası

YÜKSEK REİSLİĞE

Tedariki vesaiti nakliye komisyonlarının sureti teşekkülü hakkında 703 numaralı kanunun tadili için Hükümetçe hazırlanmış ve Millî Müdafaa Encümenince tetkik edilmiş olan kanun lâiyhası encümenimize havale buyurulmuş olduğundan ordu dairesi reisi hazır bulunduğu halde mezkûr lâyiha tetkik olundu .

Gerek Hükümetin ve gerek Millî Müdafaa Encümeninin esbabı mucibe mazbataları münderecatı esas itibarile muvafik görülmüş ve birinci, ikinci, üçüncü maddelerde bazı tadilat yapıldıktan sonra lâiyhanın kabulüne karar verilmiştir .

Birinci maddedeki merkez komisyonlarında mahallî ziraat ve ticaret odalarında da birer âza bulundurulması ve bu teşkilâtın bulunmadığı yerlerde belediye heyetinin halktan intihap edeceği iki âzaman komisyonlarda bulunması faideli görülmüştür .

İkinci madde de kaza komisyonlarının reis vekillikleri için ahkâm mevcut isede vilâyet komisyonları reis vekilleri hakkında bir hüküm mevcut olmadığından ve komisyon mesaisinin halelden vikayesi için reis vekillerinin de kanunen tayini elzem olduğundan mezkûr madde bu noktai nazara göre tadil olunmuştur .

Köyleri çok ve birer birer dolaşması mümkün olmayan kazaları merkez komisyonunun mesafeyi de nazarı itibara almak şartile bir veya müteaddit mıntakalara ayırması vazifenin ifası noktasından daha faideli görülmüş olduğundan üçüncü madde bu veçhile tadil olunmuş ve bu mıntakalarda dolaşacak tetkik ve tasnif heyetleri meyana alâkadar köy veya mahalle muhtarları da ilâve olunmuştur .

4,5,6,7,8 ve 9 uncu maddeler aynen kabul edilmiştir. Havalesi mucibince Bütçe Encümenine tevdi olunur.

Âza	Âza	M. M.	R. V.	Da. En. Reişi
Ankara	Balıkesir	Malatya	Adana	Tekirdağı
<i>Talât</i>	<i>Fahrettin</i>	<i>A. Muttalip</i>	<i>Hilmi</i>	<i>Cemil</i>
Âza	Âza	Âza	Âza	Âza
Zonguldak	Gireson	Kars	Konya	Eskişehir
<i>Rifat</i>	<i>Hacim</i>	<i>B. Tali</i>	<i>Nevzat</i>	<i>Sait</i>

T. B. M. M.

B. Encümeni

Mazbata № 125

Esas № $\frac{1}{460}$

Bütçe Encümeni mazbatası

RİYASETİ CELİLEYE

Tedariki vesaiti nakliye Komisyonlarının sureti teşekkülü hakkındaki 703 numaralı kanunun tadiline dair Başvekâletten varit olup millî Müdafaa ve Dahiliye encümenlerince tetkik edilerek Müzkûr encümenlerin mazbatalarile encümanimize tevdi kılınan kanun lâiyhası Dahiliye encü-

menî tadilatı dairesinde kabul olunmuş ve tercihan ve müstacelen müzakeresine müsaade bu -
yurulmak üzzre Heyeti celileye arz olunmuştur.

1-6-929

Kütahya
Niyazi Asım

Aydın
Mühends Mithat
yozgat
S. Surri

Isparta
Mükerrem
Tokat
O. Şevki

Râ.
Bursa
Muhlis
Samsun
Adil

R. Y.
İstanbul
Fuat
Erzurum
H. Aziz

Hükümetin teklifi

Tedariki vesaiti nakliye komisyonlarının sureti teşekkülü hakkındaki 703 numaralı kanunu muaddil kanun lâyihası

MADDE 1 — Tedariki vesaiti nakliye komisyonları kazalarda kaymakamın ve vilâyet merkezlerinde valinin riyasetinde olmak üzere mahalli askerlik şube reisi ve şube olmayan kazalarda şubeden bir zabıt ve mahalli belediye meclisinden alınacak bir âzadan ve mahalli Hükümet reislerinin tensip edeceği bir maliye, bir ziraat memurundan mürekkeptir. Askerlik şubesi veya mülhâkı bulunmayan kazalarda şube zabiti yerine mahalli jandarma zabitlerinden birisi bulundurulur. Her komisyona ciheti askeriye daimi bir yazıcı memur edilir. Motorlu vesaiti çok olan mahaller komisyonlarına askerî ve bulunmadığı surette sivil bir makina mütahassısı ilâve edilir.

MADDE 2 — Kaza kaymakamı hazır bulunmadığı surette komisyona şube reisi riyaset eder.

MADDE 3 — Tedariki vesaiti nakliye komisyonları senede bir defa efradın son yoklamaları zamanında merkeze gelen mahalleler ve köyler ihtiyar heyetlerini komisyona davet ederek vesaiti nakliye kayıt defterlerini tetkik ve muayyen ve üç senede laakal bir defa olmak üzere Millî Müdafaa vekâletince tensip edilecek zamanlarda mahalle mahalle ve köy köy dolaşmak suretiyle vesaiti nakliyeyi aşağıdaki heyetler vasıtasıyla teikik ve tahrir ederler :

Millî Müdafaa Encümeni tadilatı

tedariki vesaiti nakliye komisyonlarının sureti teşekkülü hakkındaki 703 numaralı kanunu kanun laibası

MADDE 1 — Tedariki vesaiti nakliye komisyonları kazalarda kaymakamların ve vilâyet merkezlerinde valinin riyasetinde olmak üzere mahalli askerlik Şube reisi ve şube olmayan kazalarda şubeden bir zabıt ve mahalli belediye meclisinden alınacak bir âzadan ve mahalli hükümet reislerinin tensip edeceği bir maliye, ve mahallinde bulunduğu takdirde bir ziraat memurundan mürekkeptir. Askerlik şubesi veya mülhâkı bulunmayan kazalarda şube zabiti yerine mahalli jandarma zabitlerinden birisi bulundurulur. Her komisyona ciheti askeriye daimi bir kâtip veya efrattan bir yazıcı memur edilir. Motorlu vesaiti çok olan mahaller komisyonlarına askerî ve bulunmadığı surette sivil bir makine mütahassısı ilâve edilir.

MAEDE 2 — Aynen

MADDE 3 — »

Dahiliye Encümeninin tadili

Tedariki vesaiti nakliye komisyonlarının sureti teşekkülü hakkındaki 703 numaralı kanunu muaddil kanun lâiyhası

MADDE 1 — Tedariki vesaiti nakliye komisyonları kazalarda kaymakamın ve vilâyet merkezlerinde valinin riyasetinde olmak üzere mahallî en büyük Maliye ve Ziraat memurları ile askerlik şube reisi ve şube olmayan yerlerde şubeden bir zabıt ve bir baytardan ve belediye Meclisi ile ziraat ve ticaret odalarından seçilecek birer (Ziraat ve ticaret odaları bulunmayan yerlerde belediye heyetinin halktan intihap edeceği iki) âzadan mürekkeptir.

Askerlik şube veya mülhaki bulunmayan kazalarda şube zabiti yerine mahallî Jandarma zabitlerinden birisi bulundurulur. Her komisyonda çiheti askeriyeden daimî bir kâtip veya efrattan bir yazıcı memur edilir. Motörlü vesaiti çok olan yerlerdeki komisyonlara askerî ve bulunmadığı takdirde sivil bir makine mütehassısı ilâve edilir.

MADDE 2 — Vali komisyonda bulunmadığı takdirde yerine âzadan birini reis intihap ve tayin eder.

Kaza kaymakamı hazır bulunmadığı surette komisyona şube reisi riyaset eder.

MADDE 3 — Tedariki vesaiti nakliye komisyonları senede bir defa efradın son yoklamaları zamanında merkeze gelen mahaller ve köyler ihtiyar heyetlerini komisyona davet ederek vesaiti nakliye kayıt defterlerini tanzim ederler.

Köyleri çok ve birer birer dolaşması mümkün olmayan kazaları merkez komisyonu icabına göre bir ve ya müteaddit mıntalara ayrılarak (mıntaka merkezine en uzak köy ile mıntaka merkezi arasındaki mesafe 4 saati

- A - Şube reisi veya şubeden bir zabıt
B - Bir baytar
C - İcap ederse bir makine mutahassısı

4 — Tedariki vesaiti nakliye komisyonlarına hükümet idarei hasusiye ve belediyelerde müstahdem baytarlardan birisi verilir. Bu kabil baytar bulunmadığı zamanlarda bir baytar istihdam olunur.

Askerî baytar da bulunmazsa yalnız tahrir zamanlarına munhasır olmak üzere hariçten bir baytar alınır. Hariçten alınacak bu baytarlarla sivil motörlü vesaiti nakliye mutahassıslarına ifayı vazife ettikleri müddetçe M. M. V. bütçesinden vekâletçe tespit edilecek miktarda ücret verilir.

5 — Tedariki vesaiti nakliye komisyonlarına muktazi evrakı matbua M. M. V. den aynen gönderilir ve ayrıca mezkûr vekâlet bütçesinden münasıp miktar kırtasiye tahsisatı verilir.

6 — Tahrir heyetlerine memur zavata harcırah kararnamesi mucibince M. M. V. bütçesinden harcırah verilir.

7 — Tedariki vesaiti nakliye komisyonlarının sureti teşekkül ve vazaifi hakkındaki 703 № ve 21 - 2 - kân - 341 tarihli kanun ile 28 ağustos - 1305 tarihli tedariki vesaiti nakliye kanunnamesinin 26 ıncı maddesiyle 22 nisan 341 tarihli muaddel 18 inci maddesi mülgadır.

8 — İşbu kanun ahkâmı 1 haziran 1929 tarihinden itibaren meridir.

9 — İşbu kanunun icrasına M. M. , Da. , Maliye ve İktisat vekilleri memurdur. 4/929

M. M. V.	Ad. V.	Baş V.
M. Abdülhalik	M. Esat	İsmet
Ma. V.	Ha. V. V.	Da. V.
Ş. Saracoğlu	Ş. Saracoğlu	Ş. Kaya
S. İ. M. V.	İk. V.	Na. V.
Mf. V.		
Dr. Refik	M. Rahmi	Recep Cemal Hüsnü

MADDE 4 — Aynen

MADDE 5 — »

MADDE 6 — »

MADDE 7 — Tedariki vesaiti nakliye komisyonlarının sureti teşekkül ve vazaifi hakkındaki 703 nınmara ve 31 kânunu evvel 341 tarihli kanun ile 28 ağustos 1305 trrihli tedariki vesaiti nakliye kanunnamesinin 26 ıncı maddesile 22 nisan 341 tarihli muaddel 18 inci maddesi mülgadır.

NADDE 8 — Bynen

MADDE 9 — İşbu kanunun ierasına M. M. Dahilye, Maliye ve İktisat vekilleri memurdur.

tecavüz edemez) lâakal üç senede bir defa ve Millî müdafaa vekâletince tensip edilecek zamanlarda vesaiti nakliyeyi aşağıdaki heyetler marifetile tetkik ve tasnif ettirir.

- A - şube reisi veya şubeden bir zabıt,
- B - Bir baytar,
- C - Alâkadar köy veya mahallerin muhtarı,
- D - İcap ederse bir makine mütahassısı,

4, 5, 6,7,8 ve 9 ucu madeleler aynen kabul edilmiştir.